

**Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Verkeer en Waterstaat**

KNMI klimaatscenario's

- 1. Gé Verver*
- 2. Bernadet Overbeek*

**Koninklijk Nederlands
Meteorologisch Instituut
Ministerie van Verkeer en Waterstaat**

Inhoud

1. KNMI 2006 Scenario's
2. Aanvulling
3. KNMI 2013 Scenario's
4. Gebruikerswensen

Klimaatscenario's

...zijn beelden van het toekomstige klimaat, die aangeven in welke mate temperatuur, neerslag, wind en zeeniveau kunnen veranderen

...vormen de basis voor adaptatiemaatregelen, bijv. waterkeringen, riolen en gebouwen

KNMI'06 klimaatscenario's

...beschrijven samen de **meest waarschijnlijke veranderingen in Nederland** (met bijbehorende onzekerheden)

Wereld
Klimaat-
modellen
(IPCC
'07/'13)

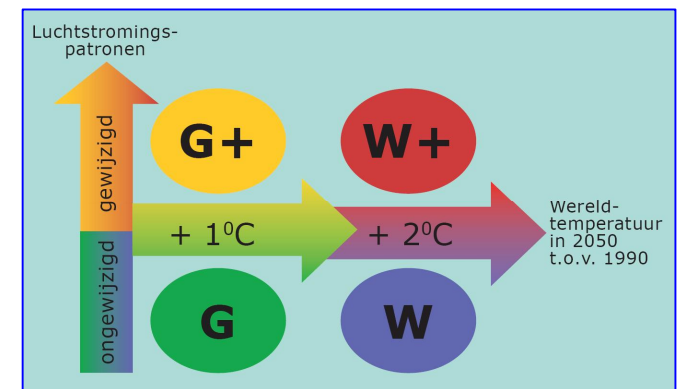

Regionale
Klimaat-
modellen

Waarnemingen

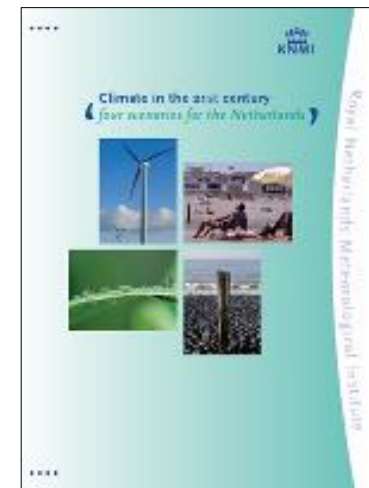
KNMI
scenario's

Volgens KNMI'06:

- zet de opwarming door; hierdoor komen zachte winters en warme zomers vaker voor
- worden de winters gemiddeld natter en nemen ook de extreme neerslaghoeveelheden toe
- neemt de hevigheid van extreme regenbuien in de zomer toe, maar wordt het aantal zomerse regendagen juist minder
- zijn de veranderingen in het windklimaat klein ten opzichte van de natuurlijke grilligheid
- blijft de zeespiegel stijgen

Recent uitgebracht:

Klimaatverandering in Nederland Aanvullingen op de KNMI'06 scenario's

Albert Klein Tank en Geert Lenderink (red.)
m.m.v. vele KNMI'ers en externe reviewers

Inhoud:

- 1) recente onderzoeksresultaten
...en hun betekenis voor de KNMI'06 scenario's
- 2) aanvullende gegevens
...over de toekomstige klimaatverandering in Nederland
- 3) de koers
...naar de volgende KNMI klimaatscenario's

Recente onderzoeksresultaten

op het gebied van klimaatmodellen en -waarnemingen

de waargenomen snelle opwarming in Nederland en West-Europa

de waargenomen snelle afkalving van grote ijskappen op West-Antarctica en Groenland

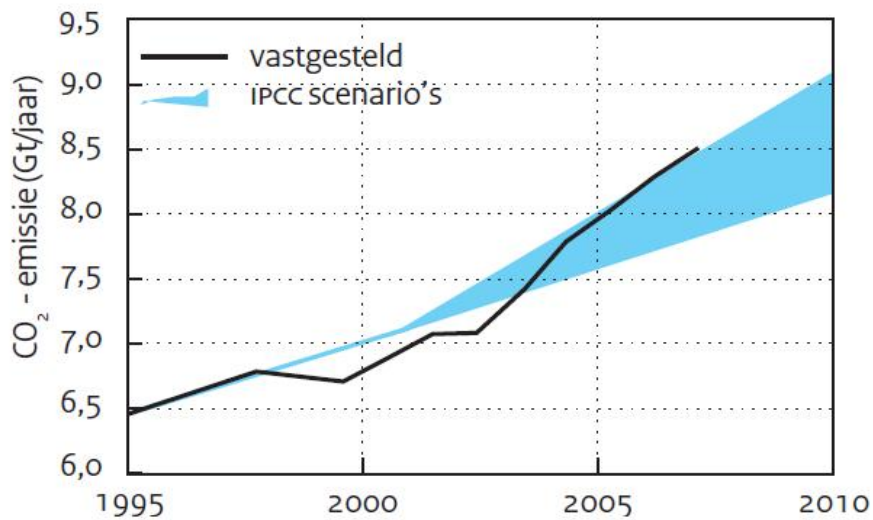

nieuw onderzoek naar neerslagpatronen op lokale en regionale schaal

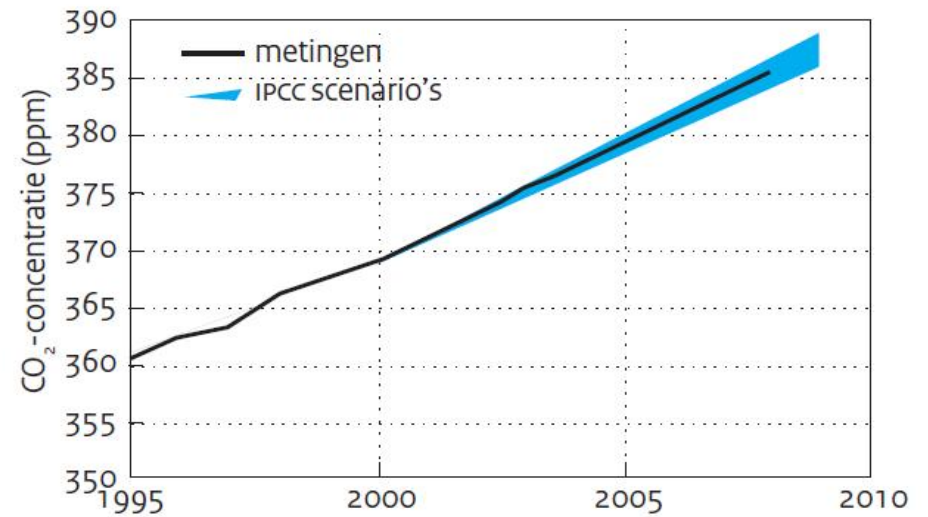

CO₂-emissies

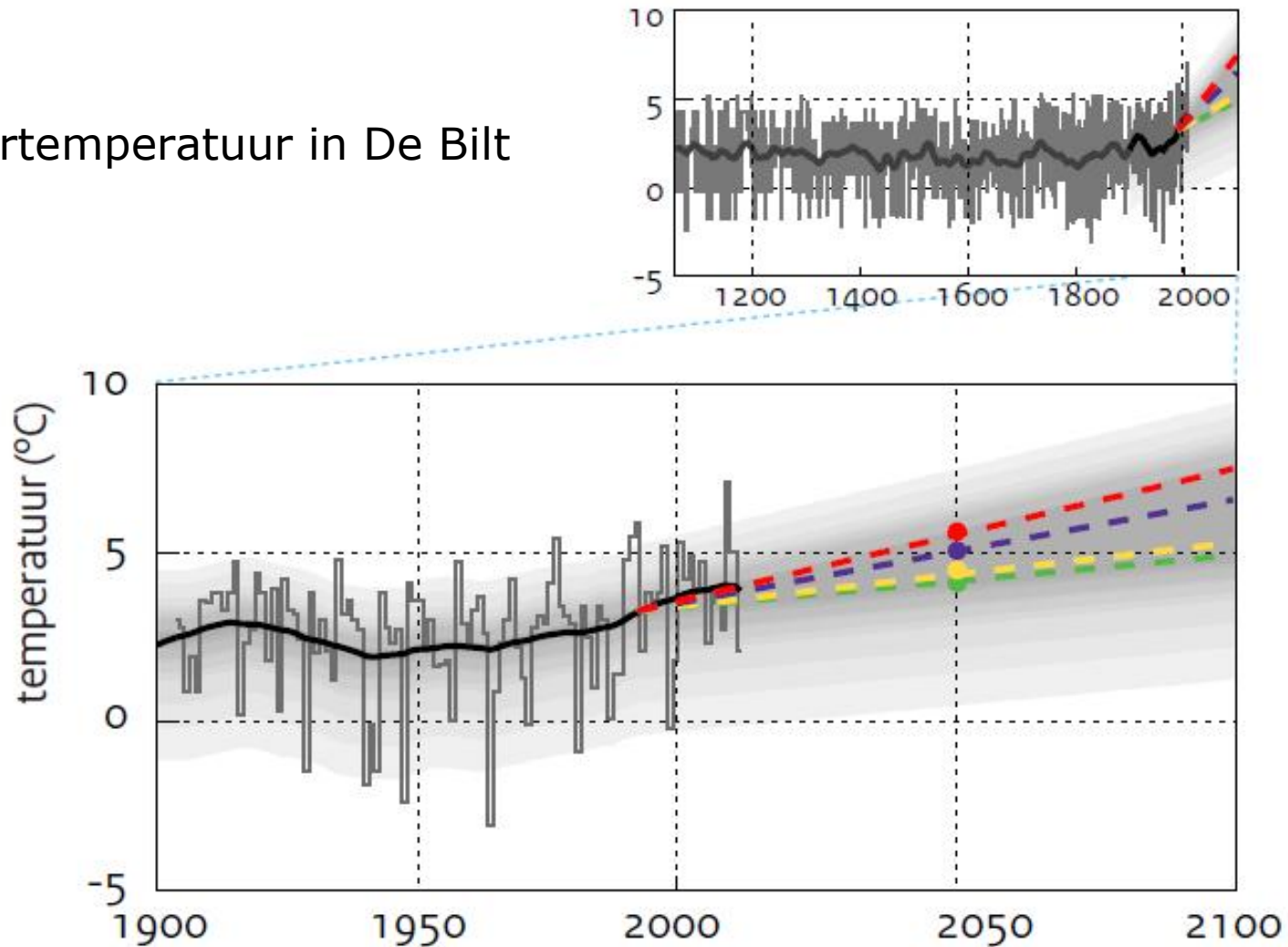

CO₂-concentraties

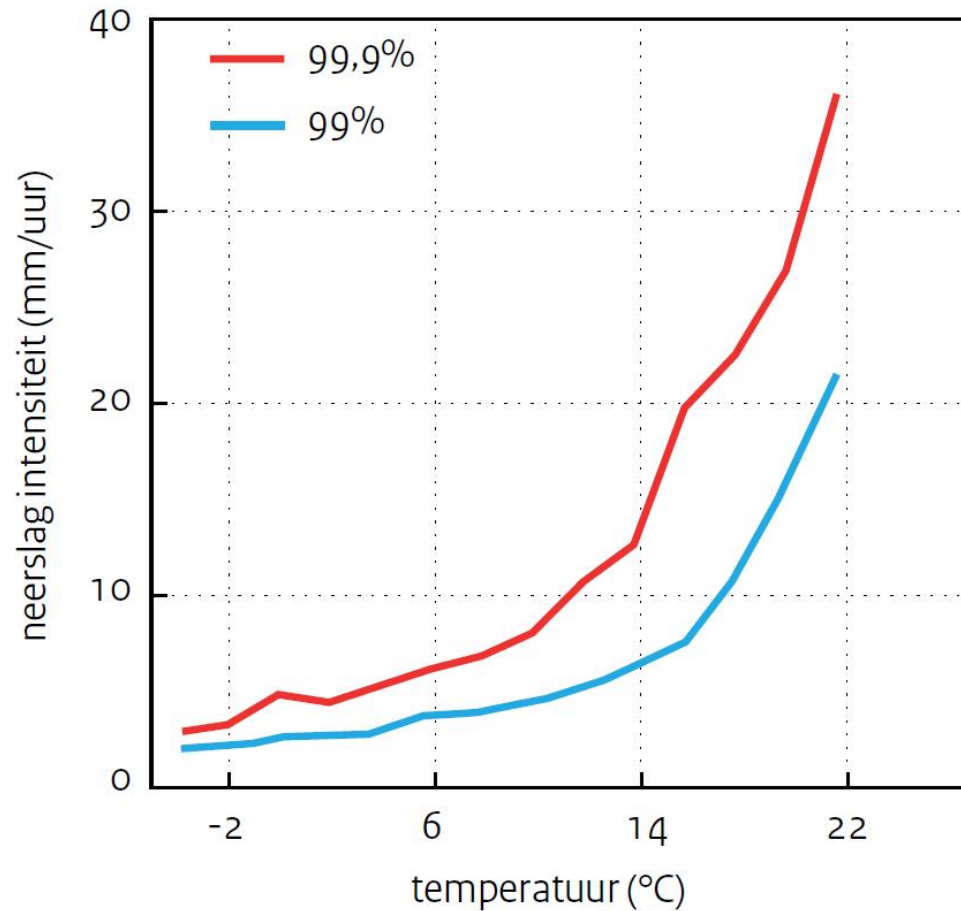

Wintertemperatuur in De Bilt

Uurlijkse neerslagintensiteit als functie van temperatuur op basis van waarnemingen in De Bilt

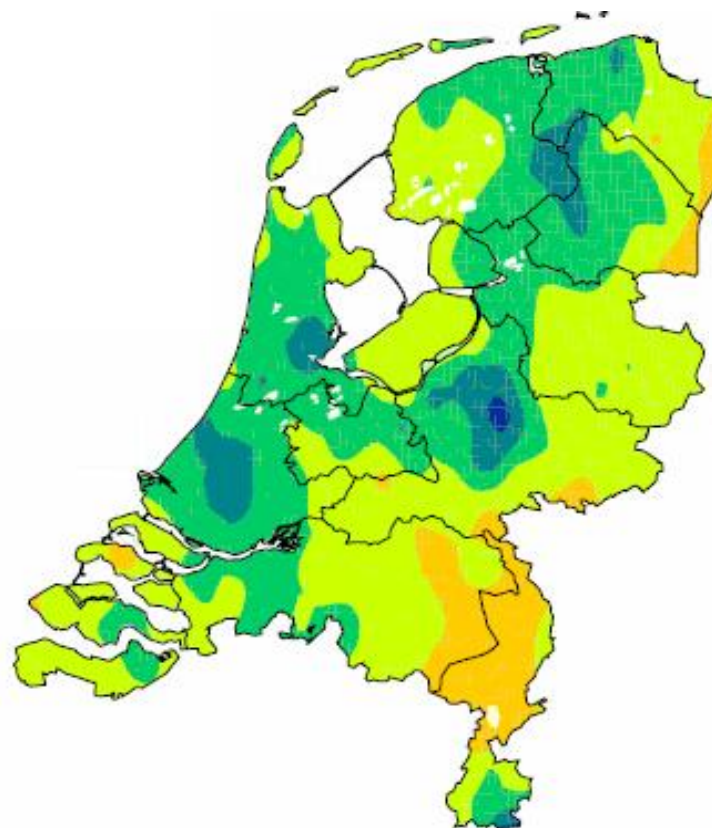
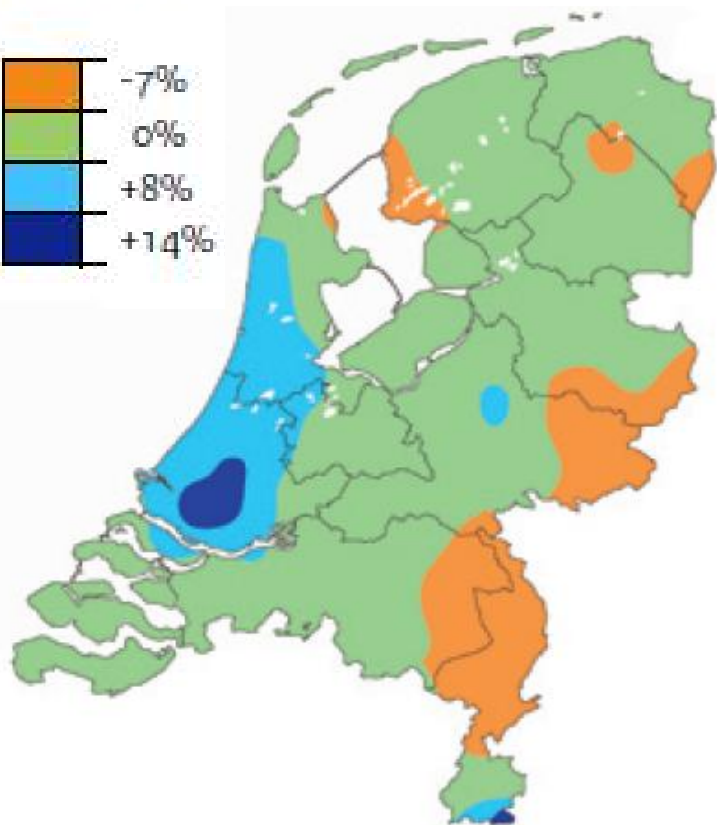
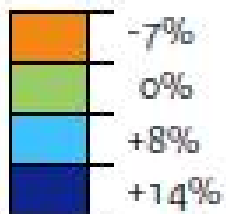

Regionale verschillen in neerslag

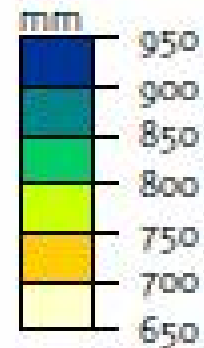
afwijking
t.o.v. De Bilt

extremen

gemiddeld

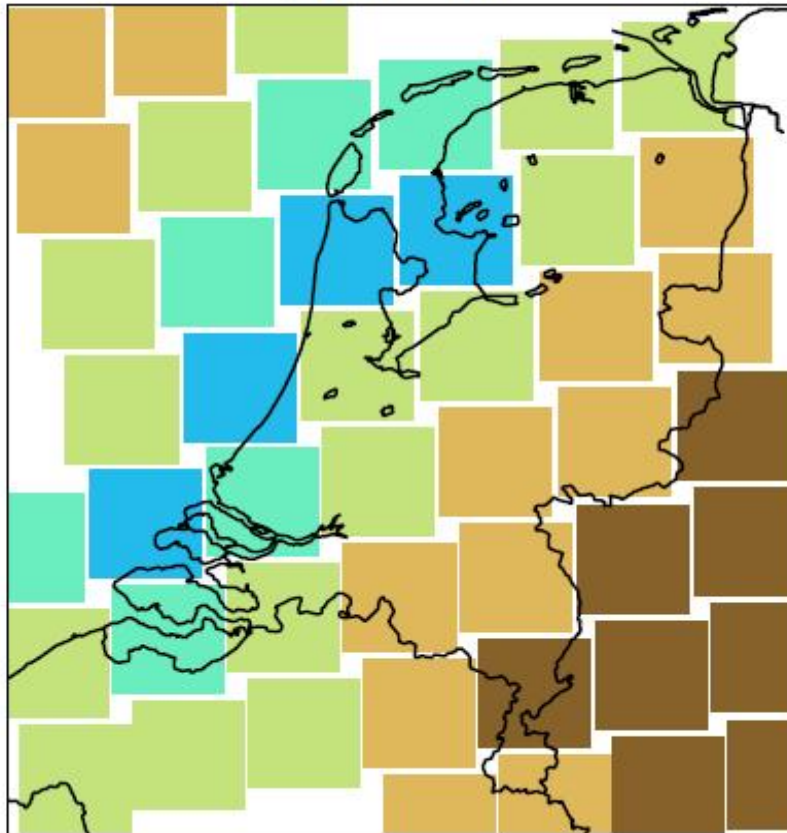

gemiddelde jaarlijkse
neerslaghoeveelheid

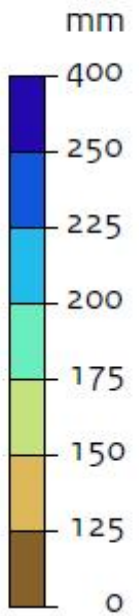
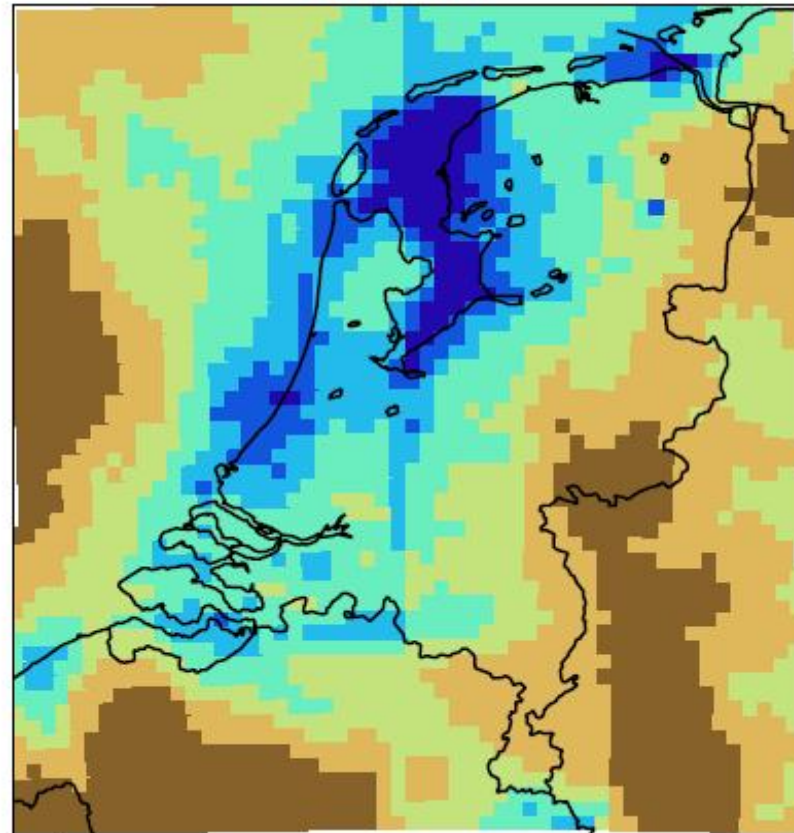

Hogere resolutie modellen (neerslag in augustus 2006)

50 km resolutie

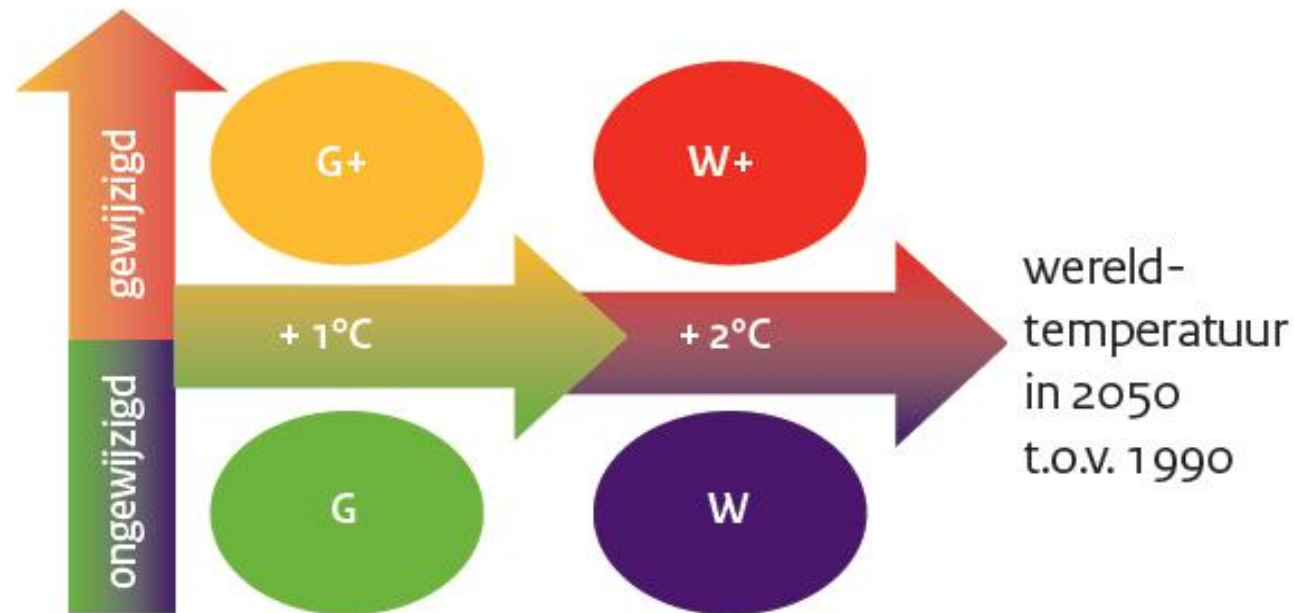
6 km resolutie

Betekenis recent onderzoek voor KNMI'06

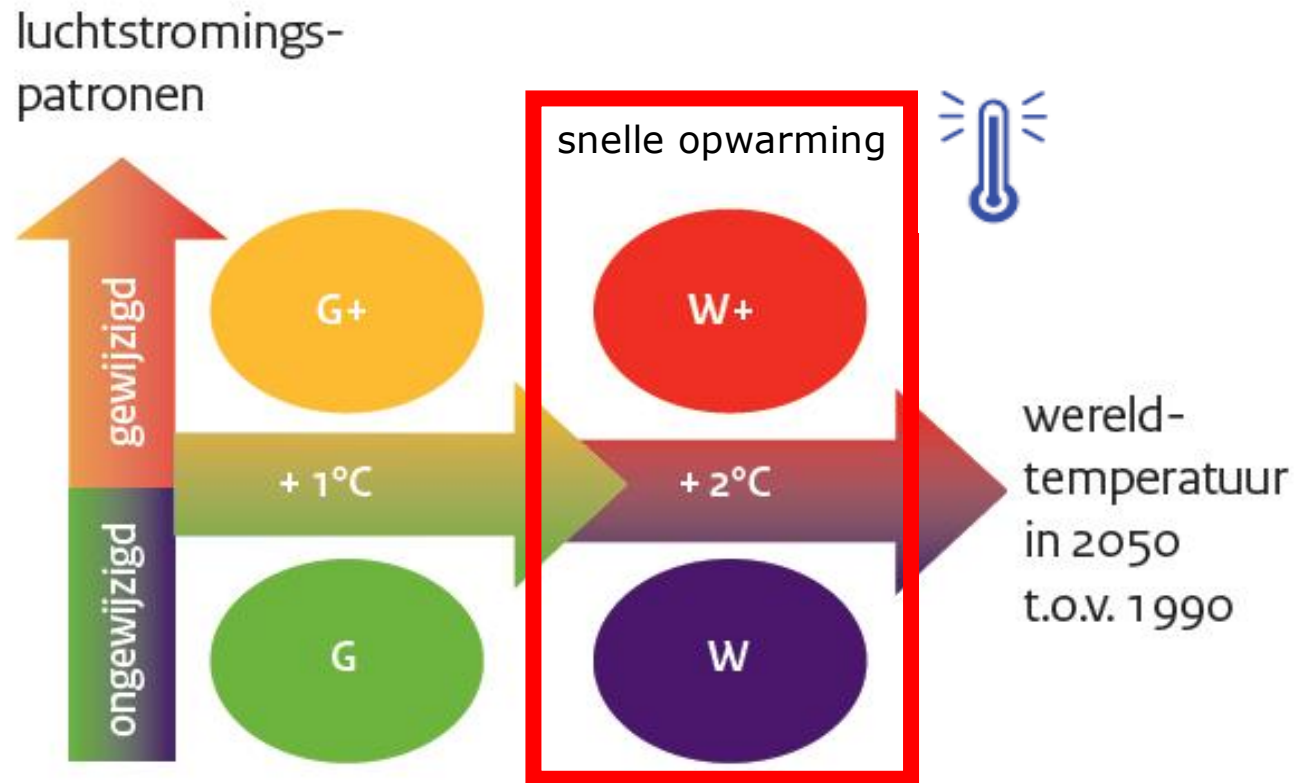
luchtstromings-
patronen

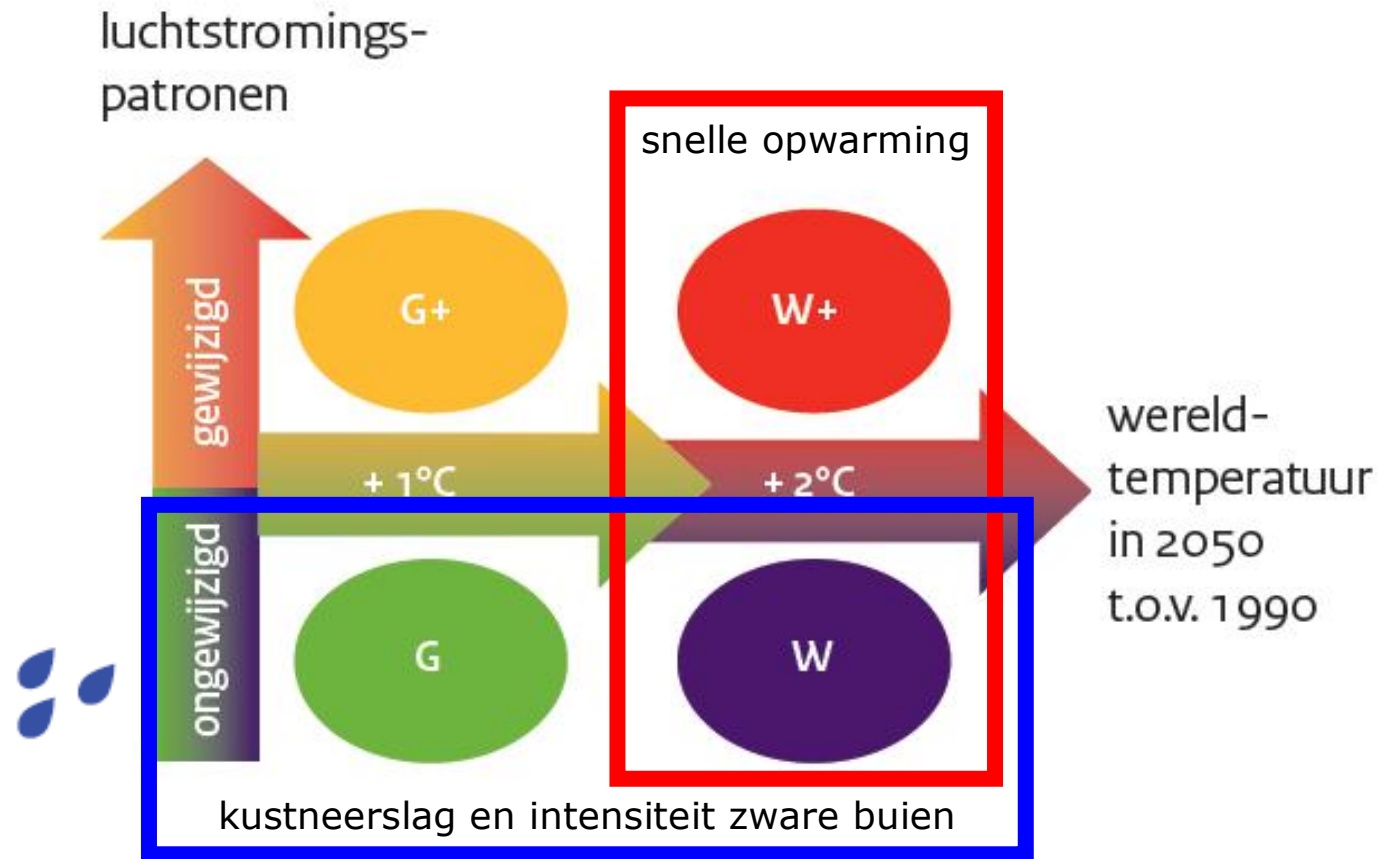

Betekenis recent onderzoek voor KNMI'06

Betekenis recent onderzoek voor KNMI'06

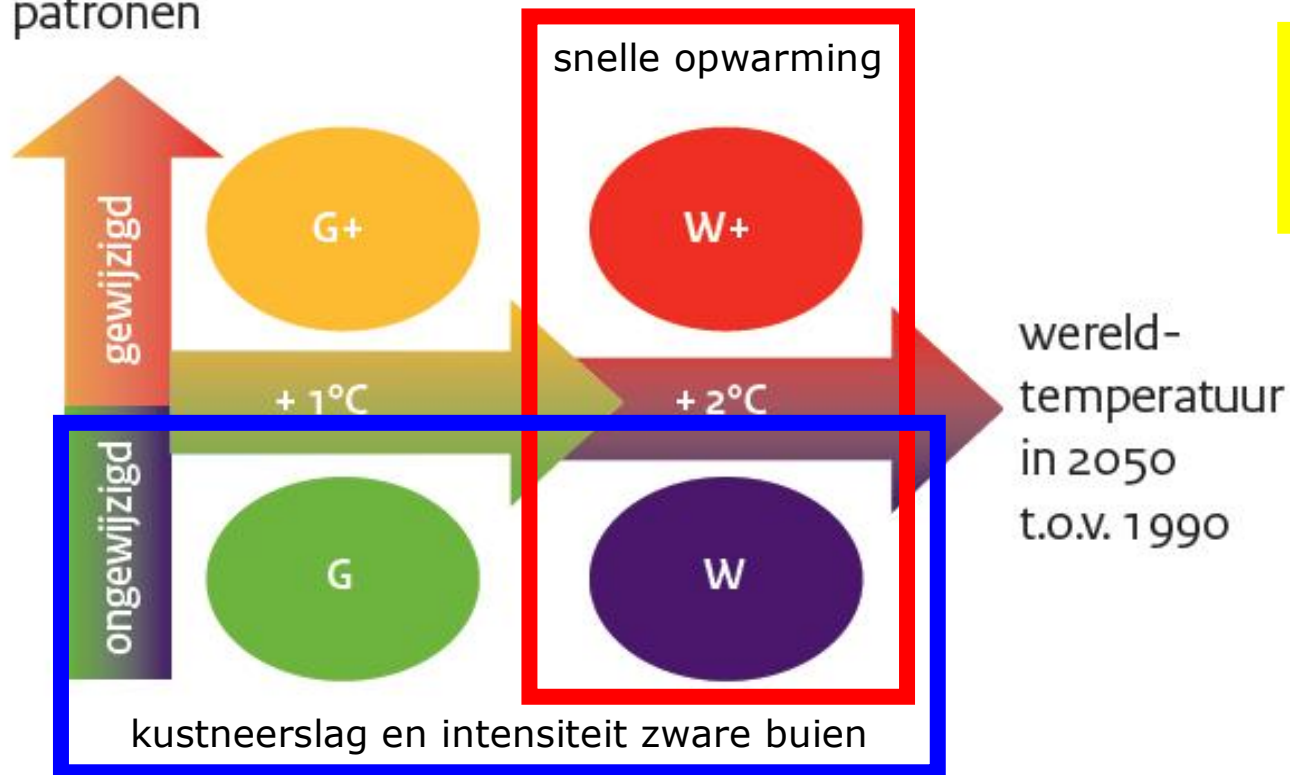

Betekenis recent onderzoek voor KNMI'06

luchtstromings-
patronen

zeespiegelstijging:
ondanks nieuwe info
geen wijzigingen
in scenario's

Aanvullende gegevens

- scenariogegevens voor de overgangsseizoenen (lente en herfst) en afzonderlijke maanden
- kansen waarmee extreme buien voorkomen, nu en in de toekomst
- hulpmiddel voor genereren van complete tijdreeksen die passen bij de KNMI'06 scenario's

De koers naar nieuwe scenario's in 2013

- aansluiten bij 5e IPCC rapport omstreeks 2013
- aansluiten bij nationale onderzoeksprogramma's (NWO, KvR, KvK)
- aansluiten bij Nationaal Waterplan en Deltaprogramma

—————→ aansluiten bij wensen van de gebruikers ←————

Openstaande vragen o.a.

- hoeveel scenario's voor robuuste adaptatiestrategie?
- meer kansinformatie en/of hogere resolutie?
- hoe omgaan met ongrijpbare processen, terugkoppelingen en kritische drempelwaarden?
- scenario's met tijdsverloop?
- decenniumverwachtingen?
- parameters, tijdshorizon?
- etc.

Doel van de KNMI klimaatscenario's

- Voor een brede gebruikersgroep, dus een groot deel van de onzekerheid opgespannen
- Afhankelijk van doel, verschil in gebruik van klimaatscenario's
- Confectie als het kan / Maatwerk als het moet

Opzet

- Interviews met contactpersonen ✓
- Presentaties bij koepel-/brancheorganisaties, zoals IPO, LTO, UvW ✓
- Koepels/Branches inventariseren wensen bij achterban
- Workshop in februari / maart 2010
- Verder vormgeven aan info-uitwisseling tot aan oplevering in 2013

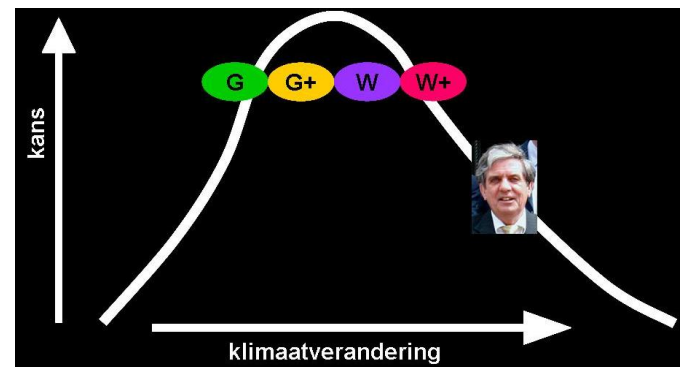
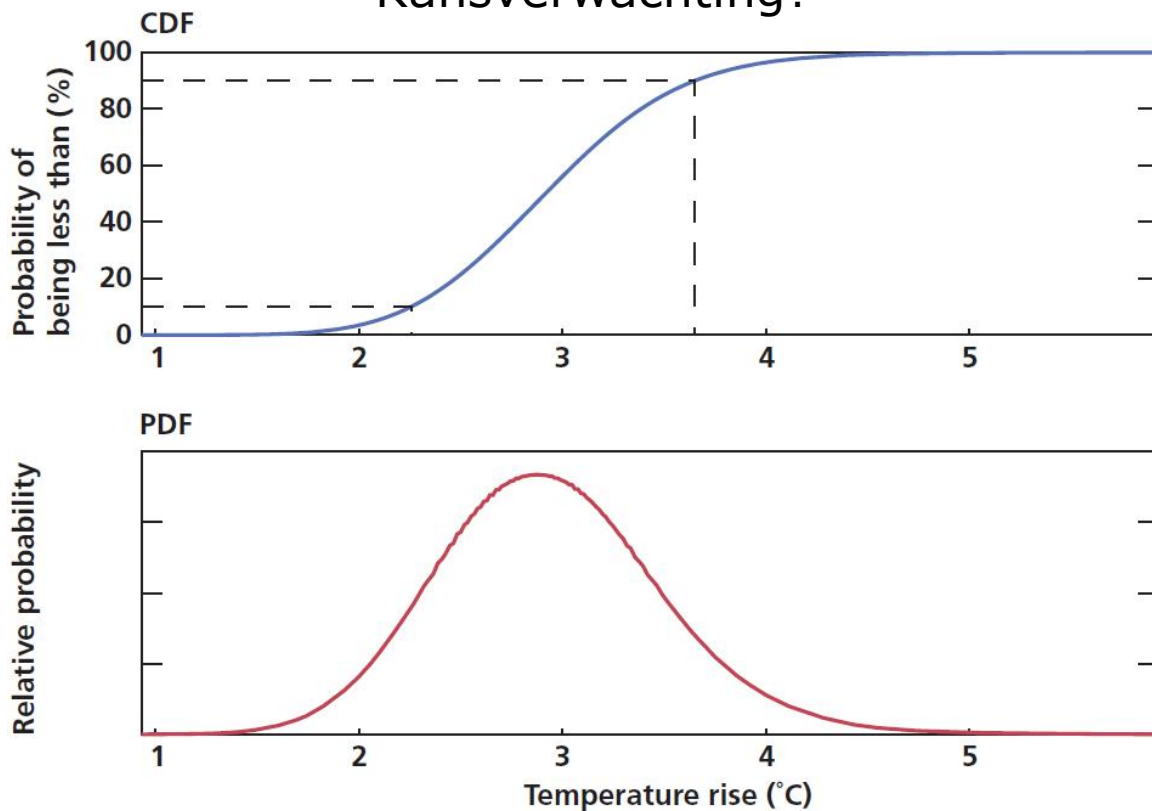
Wat zijn wensen voor de nieuwe scenario's

- De parameters inclusief tijd- en ruimteschaal (uur-/dag- /maandgemiddelden, lokaal/stroomgebied, etc.)
- Tijdshorizon (2020 – 2050 – 2100 – 2500)
- Timing nieuwe getallen (om de vier, zes, tien jaar)
- Continuïteit (aansluiting bij KNMI '06 scenario's)
- Wijze van presentatie
- Type scenario's (bv. meest waarschijnlijke scenario, een aantal waarschijnlijke scenario's of **juist extreme scenario's**).

Wat zijn wensen voor de nieuwe scenario's

Kansverwachting?

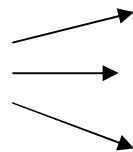

Hoe organiseren we dat?

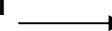
- Wie gaat er meedenken over de nieuwe scenario's?
- Wat is de gewenste toekomstige interactie tussen makers en gebruikers van de scenario's?

Werkgroep Klimaat
Werkgroep....
Werkgroep....

Vertegenwoordiger
Klimaat UvW

KNMI-workshop
februari/maart

Tot slot

- We horen graag jullie reactie!

Gé Verver (KNMI, projectleider)
verver@knmi.nl, 030 22 06 444

Bernadet Overbeek (KNMI, project 'maatwerk')
overbeek@knmi.nl, 030 22 06 861

